

DZIEJE NAJNOWSZE

PL ISSN 0419-8824

INDEKS 355682

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA
W PUŁTUSKU

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

1914

3-2004

<http://rcin.org.pl>

Informacja dla autorów „Dziejów Najnowszych”

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie:

1. Wszystkie teksty należy składać na dyskietkach w formacie PC lub MAC oraz w dwu egzemplarzach, przepisanych według obowiązujących norm: na stronie po 30 wierszy po ok. 60 znaków, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. I–II) cyframi rzymskimi i dalej: miejsce i rok wydania, nazwę wydawcy, na ostatnim miejscu liczbę stron. Imię i nazwisko autora recenzji — na końcu tekstu z prawej strony (oraz dokładny adres).

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych przyjmujemy ogólnie przyjęte skróty (np. itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską wówczas, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7., dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem znaczenia w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy i roczniki periodyków i innych publikacji podajemy cyframi rzymskimi; zeszyty, numery i części — arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad będą zwracane autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułów streszczeń o objętości 1 strony maszynopisu na tej samej dyskietce co artykuł.

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA W PUŁTUSKU

DZIEJE NAJNOWSZE

**Rocznik XXXVI
2004
3**

WARSZAWA 2004

<http://rcin.org.pl>

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszcza,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

Wydanie publikacji dofinansowane przez Komitet Badań Naukowych

KOMITET REDAKCYJNY

Stanisław Ciesielski, Eugeniusz Duraczyński, Edmund Dmitrów, Piotr Łossowski, Wojciech Materski, Jan Molenda, Kazimierz Przybysz, Tomasz Schramm, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Włodzimierz Suleja, Rafał Stobiecki, Michał Śliwa, Roman Wapiński, Wojciech Wrzesiński, Jan Zamojski, Zygmunt Zieliński, Elżbieta Znamierowska-Rakk, Janusz Żarnowski

REDAKCJA

Czesław Madajczyk (redaktor), Małgorzata Gmurczyk-Wrońska (sekretarz),
Dariusz Jarosz, Andrzej Koryn, Marian Leczyk, Stanisława Lewandowska,
Krzysztof Michalek, Halina Parafianowicz, Krzysztof Dunin-Wąsowicz,
Tadeusz Wolsza (sekretarz), Michał J. Zacharias

TŁUMACZ

Aleksandra Rodzińska-Chojnowska

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 831-02-61

ISSN 0419-8824

© IH PAN, Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusk, Wydawnictwo DiG, 2004

Wydawnictwo DiG
al. Wojska Polskiego 4, 01-524 Warszawa
tel./fax 839-08-38
e-mail: biuro@dig.com.pl <http://www.dig.com.pl>

Nakład 750 egz.
Druk: Zakład Poligrafii Instytutu Technologii Eksploatacji w Radomiu

<http://rcin.org.pl>

Spis treści

Od Redakcji	3
-------------------	---

STUDIA I ARTYKUŁY

Rafał Stobiecki — <i>Spory wokół 1914 roku w wybranych polskich syntezach historycznych ostatniego stulecia</i>	5
Marian Zgórnjak — <i>Terytorium Polski w planach wojennych państw centralnych i Rosji w chwili wybuchu pierwszej wojny światowej — 1914 rok</i>	19
Jerzy Myśliński — <i>Początek I wojny światowej w świetle prasy polskiej w zaborze rosyjskim</i>	33
Włodzimierz Suleja — <i>Orientacja antyrosyjska na ziemiach polskich w 1914 roku</i>	43
Krzysztof Dunin-Wąsowicz — <i>Warszawa w 1914 roku</i>	55
Jacek Chrobaczyński — <i>Kraków przed i w 1914 roku</i>	63
Lech Trzeciakowski — <i>Zabór pruski na przełomie epok</i>	79
Marek Przeniosło — <i>Ziemiaństwo w Królestwie Polskim i jego straty poniesione w pierwszym roku Wielkiej Wojny</i>	95
Jan Molenda — <i>Chłopi polscy w 1914 roku</i>	113
Grzegorz P. Bąbiak — <i>Postawy ideowe pisarzy polskich w wobec wybuchu wojny światowej</i>	133
Urszula Oettingen — <i>Spółeczeństwo Królestwa Polskiego w świetle „źródeł legionowych” w 1914 roku</i>	149
Mieczysław Wrzosek — <i>Polskie formacje zbrojne i Polacy w armiach zaborczych w 1914 roku</i>	169
Michał Piela — <i>Kościół i duchowieństwo polskie w latach 1914–1918</i>	185
Krzysztof Michałek — <i>Neutralność — ale jaka? Stany Zjednoczone wobec wybuchu I wojny światowej w 1914 roku (w świetle „New York Times’a”)</i>	195

ARTYKUŁY RECENZyjne I RECENZJE

Piotr Bednarz, <i>Edmond Privat i jego działalność na rzecz Polski w czasie pierwszej wojny światowej</i> — Krzysztof Dunin-Wąsowicz	205
Danuta Płygawko, <i>Polonia Devastata. Polonia i Amerykanie z pomocą dla Polski (1914–1918)</i> — Tomasz Schramm	207
Jan Konefał, <i>Jastków 1915. Historia i pamięć</i> — Urszula Oettingen	210
Janusz Karwat, <i>Od idei do czynu. Myśl i organizacje niepodległościowe w Poznaniu w latach 1887–1919</i> — Zygmunt Zieliński	214
Henryk Stępnia, <i>Polska i Wolne Miasto Gdańsk (1920–1939). Stosunki polityczne</i> — Marek Andrzejewski	217
Dobrochna Kałwa, <i>Kobieta aktywna w Polsce międzywojennej. Dylematy środowisk kobiecych</i> — Magdalena Gawin	220
Robert Potocki, <i>Polityka państwa polskiego wobec zagadnienia ukraińskiego w latach 1930–1939</i> — Maciej Krotofil, Emilian Wiszka	228
Małgorzata Gmurczyk-Wrońska, <i>Polska — niepotrzebny aliant Francji?</i> — Wojciech Rojek	232

Tadeusz Konecki, <i>Skandynawia w drugiej wojnie światowej. Od neutralności i pacyfizmu do militaryzmu i wyścigu zbrojeń</i> — Paweł Jaworski	236
Waldemar Grabowski, <i>Polska tajna administracja cywilna 1940–1945</i> — Marek Ney– –Krwawicz.	240
Justyna Chłap–Nowakowa, <i>Sybir, Bliski Wschód, Monte Cassino. Środowisko poetyckie 2 Korpusu i jego twórczość</i> — Marek Ney–Krwawicz.	245
August Grabski, <i>Żydowski ruch kombatantki w Polsce w latach 1944–1949</i> — Grzegorz Berendt.	249
Andrzej Zaćmiński, <i>Emigracja polska w Wielkiej Brytanii wobec możliwości wybuchu III wojny światowej 1945–1954</i> — Tadeusz Wolsza	253
<i>Polacy wobec PRL. Strategie przygotowawcze</i> , pod red. G. Miernika — Janusz Żarnowski.	261
<i>Free Speech Movement Digital Archive. Student Protest, University of California at Berkeley</i> — Włodzimierz Batóg.	265

ŻYCIE NAUKOWE

<i>Sprawozdanie z konferencji „Robotnicy przemysłowi w realiach PRL”, Radom, 8 czerwca 2004 r.</i> — Hubert Wilk.	271
--	-----

IN MEMORIAM

<i>Prof. dr hab. Janusz Pajewski (1907–2003)</i> — Janusz Faryś.	273
---	-----

Wśród naszych Autorów m.in.:

Prof. dr hab. Marek Andrzejewski — w Instytucie Historii Uniwersytetu Gdańskiego
Dr Włodzimierz Batóg — adiunkt w Instytucie Historii Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach
Dr Grzegorz P. Bąbiak — adiunkt w Instytucie Historii PAN w Warszawie
Dr Grzegorz Berendt — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Gdańskiego
Prof. dr hab. Jacek Chrobaczyński — w Instytucie Historii Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Prof. dr hab. Janusz Faryś — w Instytucie Historii Uniwersytetu Szczecińskiego
Dr Magdalena Gawin — adiunkt w Instytucie Historii PAN w Warszawie
Dr Paweł Jaworski — adiunkt w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego
Dr Maciej Krotofil — adiunkt na Wydziale Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
Dr hab. Marek Ney-Krwawicz — docent w Instytucie Historii PAN w Warszawie
Prof. dr hab. Krzysztof Michałek — w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego
Prof. dr hab. Jan Molenda — w Instytucie Historii PAN w Warszawie
Prof. dr hab. Jerzy Myśliński — w Instytucie Badań Literackich PAN w Warszawie
Dr hab. Marek Przeniosło — adiunkt w Instytucie Historii Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach
Dr Urszula Oettingen — adiunkt w Instytucie Historii Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach
Prof. dr hab. Wojciech Rojek — w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
Prof. dr hab. Tomasz Schramm — w Instytucie Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu
Dr hab. Rafał Stobiecki — prof. w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego
Prof. dr hab. Włodzimierz Suleja — w Instytucie Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego
Prof. dr hab. Lech Trzeciakowski — w Instytucie Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu
Prof. dr hab. Krzysztof Dunin-Wąsowicz — w Instytucie Historii PAN w Warszawie
Mgr Hubert Wilk — doktorant w Instytucie Historii PAN w Warszawie
Dr Emilian Wiszka — adiunkt w katedrze Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
Dr hab. Tadeusz Wolsza — docent w Instytucie Historii PAN w Warszawie
Prof. dr hab. Mieczysław Wrzosek — w Instytucie Historii Uniwersytetu Białostockiego
Prof. dr hab. Marian Zgórniak — w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
Ks. Prof. dr hab. Zygmunt Zieliński — w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim
Prof. dr hab. Janusz Żarnowski — w Instytucie Historii PAN w Warszawie

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są co kwartał. Cena prenumeraty krajowej wynosi: na IV kw. 2004 r. — 20 zł.

Cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę jest powiększona o rzeczywisty koszt wysyłki.

Wpłaty na prenumeratę krajową przyjmują: jednostki kolportażowe „RUCH” S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Dostawa egzemplarza następuje w uzgodniony sposób.

„RUCH” S.A. zapewnia dostawę pod wskazany adres pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty.

Wpłaty na prenumeratę zagraniczną przyjmuje: „RUCH” S.A. O.K.D.P., 01-248 Warszawa, konto PEKAO S.A. IV O/Warszawa 68124010531111000004430494. Dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną:

do 5 XII — na I kw. r. następnego

do 5 III — na II kw. r. bieżącego

do 5 VI — na III kw. r. bieżącego

do 5 IX — na IV kw. r. bieżącego

Bieżące numery oraz wszystkie dostępne od 1999 r. można również kupić lub zamówić w Wydawnictwie DiG:

01-524 Warszawa, al. Wojska Polskiego 4

tel./fax (+48 22) 839 08 38

e-mail: dig@dig.com.pl; http://www.dig.com.pl

BZ WBK SA 35 O/Warszawa 70109028510000000100226138

Na terenie kraju wpłat można dokonywać także w oddziałach terenowych firmy

KOLPORTER S.A., właściwych dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora.

Szczególne informacje — bezpłatna infolinia

0 800 137 082

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the Foreign Trade Enterprise.

ARS POLONA

00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland

Our bankers:

BANK HANDLOWY SA 201061-710-13100

cena 20,00 zł (w tym 0% VAT)
Nakład 750 egz.

